

EPIGRAMMATA BERNARDI.

Bernardus pater cuncta per ora uolat.
Vnde concurrunt pueri iuuenes & senes.
Flectere ad imperium colla superba tuum.
Non illos retinent matres, non melior etas.
Non timet austeras alba senecta uias.
Non illos remorantur opes, non deniq; uana
Quae uenit a claro sanguine nobilitas.
Ipse mundanos spemens Henricus honores
Cuius erat frater gallica sceptra tenens,
Qui licet ipso fecerat regali sanguine cretus,
Se tamen imperio subdi dit ille tuo.
Omnia regna tuo nutu Bernarde regebas,
Tantum uirtutu tunc adhibetur honor.
Siqua inter magnos fuerat discordia reges,
Omnia sunt uoto conciliata tuo.
Tunc etiam iuani rabies uestana leonis,
Vexabat rapidis dentibus ecclesiam,
Sed tua pectifera fregit prudentia uires,
Et finem tantis cladibus impouit.
Tessis aquitanas regnans Guillerimus in urbes
Dum Bernardus tuos concidit ante pedes.
Tu quoq; fraternalis acies dispergit in orbem,
Nullaq; terra tuis fratribus abept patet
Siue ea purpureos tellus que tendit ad ortus
Quaeq; sub occiduo sole relicta facit,
Quaeq; aut gelidae terre fluctuant ad Arctos.
Quaeq; sub australi noscitur esse polo
Aut ea que extremos nutrit populos Britanos
Insula que Oceano cingitur ampla mari:
Quam longe Europe tenduntur deinceps fines,
Exquirunt fratres omnia regna tuos.
Omnia non possunt nunc carmina nostra notare,
Hec pauca ex multis differuisse sat est.
Nam gravis haec nostras superat provincias uires,
Vena cui fluitat suauior ille canat.
Hec mihi sufficiat raptim tetisse canendo.
Non facit ad tantum nostra camena uitum.
T Ad clarecallenses.

Post praecpta patris presens dum uita superstes
Pergite, cum tacito nam fugit illa pede,
Nec uos peneitcat mudi spreuissere ruentis
Tractandas paruo tempore delicias.
Tristia que modo sunt quae cunq; & amara uidentur,
Gaudia post mortem non peritura parant.
Post lechrymas, gemitus, longa & suspitia uallis
In monte excelsum uos trahet ipse deus.

De uita & sancta conuersatione beati Bernardi
Clarecallis abbatis, & gloriofo eius fine, ac
fundatione Clarecallis

Anno millesimo centeno cum duodenio
Vno coniuncto numeri non exire puncto
Sanctus Bernardus uita famachserenus
Vnde uenit, redus, & sancto flamine plenus
Christo doctore seruens uirtutis amore
Mundum cum flore tempest deicitatis honore,
Vnde decies binos tunc natus circa annos,
Tunc ter ibi quiros ordo compleuerat annos,
Plus quam terdens scis sibi sedere funtis,
Speris terrenis pro celo culmine cunctis.
Clauditur in clauistro de cister, corde sereno,
Mentis alabastro celesti nectare pleno
Corde bono, uultu late, non peccator tristi.
In domini cultu se macerat pro cruce Christi,
Spiritu cogit carnem seruire rebellem,
Hanc totamq; coquit lex ignea, nil nisi pellem
Fert, maceratur homo, pingue sunt abdita mentis,
In cordis domo star gratia cuncta regentis,
Per quam uis tutum nitro candore mittebat,
Peccatisq; lutum uir tota despicebat,
Vitas sanctorum sanctus fridiose legebat,
Exemplis quorum fontem uite habebat.

Vere non potuit hunc sanctum flamma reatus,
Plurima namq; fuit per tentamenta probatus.
Moribus & uoto fuit almo semper adhærens
Spiritu, toto nisu celestia quærens.
Angelos cotus exorat cum prece pura,
Deuoti actus, quibus offert munera plura.
Cælitus impletus fudit & hæc peritura,
Ordinat & letus uistam per celica iura.
Sic sol iustitiae, Bernardum traxit ab huius
Mundi planicie, fallax est gloria cuius.
Deficit ut scenum, perit ut hos atq; fauilla,
Cor gerit obscenum, quisquis codidit in illa.
Nam redit in cinerem, quæ quo plus tendit in altum,
Tanto per celarem descendit ad insima saltum,
Felix qui uoluit mundi postponere curam,
Et claustris potuit uitam contingere puram.
Angelicu more craustralis uita potitur,
Nam sine rancore concors ibi reperitur.

Nhus millesim, ter quinis commemoratur,

A Abbas, & patrum sequitur decreta prorum,

Fit doctor fratrum, fidelis lux, regula morum,

Sobrius & castus, mitis, pius, atq; benignus.

Expers est factus, & laude per omnia dignus,

In uallem claram, uallem convertit amaran.

Et domino charam deuotus costruit aram,

Annis terdens ostendit, sed non sine penis.

Hanc uallem rex, multos ad sidera uexit,

Et septingentos fratres moriens pater idem,

Laudibus intentos Christi dimisit ibidem.

Illi efficitur hæc uallis fanua celi,

A quibus incolitur sacer ordo mente fidelis.

Sensus corporeos uir iustus sensus refrenat,

Absolutusq; reos, multorum corda seruat.

Prædicat, obsecrat, arguit, sucrepat, arcer & urgebat,

Corripit, attrahit, intruit, admonet ut mala purget.

Et quod dicebat aliis, prius ipse gerebat:

Facto complebat, & sic sua iussa seruat.

Tradidit hanc formam Christus nobis imitandam,

Sed fugit hanc normam stultus, peccatum quasi quandam:

Ventis uerborum lingua dum laxat habenas,

Actus sanctorum spemens mentesq; serenas.

Et tamen alta poli non scandit sermo, sed actus

Expers sitq; dolis, pro Christi nomine factus.

Sanctum distauit Bernardum gratia duplex,

Hunc opus ornauit & uerbi copia suppplex.

Sermo præcellens doctoris honore beatus,

Hunc opus excellens, ad celica regna leuauit.

Annos sex decies & tres aetatis habebat,

Celi quando quies hunc à mundo rapiebat,

Centum eueniobiæ decies sex fecit abunde,

Addens subfida, conuentus uiueret unde,

Implicebat sanctum diuinu seruor amoris,

Quem deus ad tantum prouexit culmen honoris.

Sic meritis diues mundo transiit ab isto

Ad celi ciues, si latu & gloria Christo,

Amen.

O Pater alborum, dux & rector monachorum,
Cösors sanctorum, duc nos ad regna polorum.

Lactis uirginea ros infusus facie

Bernardi, dat ei dulcia uerba def.

Fontanum castrum Bernardo contulit ortum,

Oblatos quinos contempsit pontificatus.

Beatii Bernardi metricum testamentum.

Et primo sui prioris interrogatio.

Væ uitæ forma, qui mores, que sacra norma:

Quid deceat, quid non, instruc sancte pater.

Responsio ipsius Bernardi

Nullum turbavit, discordes pacificauit.

Lesus sustinuit, nec miseri complacuit.

Canonizatio